

VIER STAPPEN VAN GEDEELDE BESLUITVORMING (Stiggelbout, 2015)

STAP MET AANDACHTSPUNTEN

1. KEUZE, PROCES EN ROLVERDELING

Essentie: er is iets te kiezen en de patiënt heeft daar een rol in.

- Opties neutraal benoemen (ook afwachten/niets doen).
- Mensen verwachten vaak dat u vertelt wat er gebeuren moet.
- De beslissing bij de patiënt leggen kan angst op roepen. Benadruk dat het een gezamenlijk proces is.
- Veel patiënten willen snel tot behandeling overgaan. Leg uit dat er medisch gezien tijd is.
- Schets het verloop van het proces om tot een besluit te komen.

2. MEDISCH TECHNISCHE MOGELIJKHEDEN

Essentie: de patiënt begrijpt de ziekte en kent de voor- en nadelen van de opties.

- Voor- en nadelen van alle opties neutraal bespreken.
- Gebruik getallen (zoveel op de 100 mensen).
- Vertaal bijwerkingen en late gevolgen naar effect op het dagelijks leven.
- Informatie kan overweldigend zijn. Toets wat er over gekomen is (teach back).
- Eerste voorkeur peilen.

VOORBEELDZINNEN

- Er zijn meer manieren om te behandelen. Samen gaan we er één kiezen.
 - Soms is een behandeling wel goed voor een andere patiënt, maar niet voor u. Dat kan.
 - We kijken samen welke behandeling het beste bij u past.
 - Een behandeling kiezen is moeilijk, ik help u daarbij.
 - Er zijn geen goede of foute keuzes. Het belangrijkste is dat u zelf de keuze goed vindt.
 - Ik geef u alle informatie over uw ziekte en de mogelijke behandelingen. Daarna wil ik graag horen wat u belangrijk vindt.
 - Het is goed om hier rustig over na te denken. Dat kan ook. Dan maken we in ons volgende gesprek samen een keuze.
-
- Ik ga uitleggen welke ziekte u heeft.
 - We gaan samen praten over de behandelingen die kunnen. Bij elke behandeling vertel ik de voordelen en nadelen. Ik vertel daarbij ook hoe vaak die voorkomen.
 - Zeg het gerust als u vragen heeft of iets niet begrijpt.
 - Vermoeidheid die niet weggaat is een bijwerking die veel voorkomt. Hierdoor kunt u minder doen op een dag.
 - Ik wil graag weten of ik het goed heb uitgelegd. Wilt u mij vertellen wat u net gehoord heeft?
 - We gaan (nog) niet nu een behandeling kiezen. Ik wil wel graag weten wat u misschien wilt.

3. VOORKEUREN

Essentie: kwaliteit van leven (leefsituatie, wat vindt de patiënt belangrijk) verkennen en verbinden aan de medische mogelijkheden.

- Wat nu en in de toekomst van belang is in het leven van patiënten speelt een rol bij de keuze voor een behandeling. Veel patiënten realiseren zich dat niet. Stel daarom rake vragen over wat telt.
- Vat samen wat u begrepen heeft van hetgeen belangrijk is in het leven van de patiënt.
- Wik en weeg samen over de medische mogelijkheden in relatie tot bovenstaande.

4. BESLISSING

Essentie: integratie medische mogelijkheden met kwaliteit van leven op geleid van voorkeuren patiënt leidt tot beslissing (of uitstel)

- Afstemmen: wie neemt het besluit?
- Verbind het besluit met de voorkeuren die de patiënt genoemd heeft en ga na of het klopt.
- Patiënt kan op besluit terug komen.
- Steun de patiënt ook als deze medisch gezien niet voor de beste optie kiest.

- Elke behandeling heeft gevolgen voor uw leven, nu en in de toekomst. De beste keuze hangt af van wat voor u belangrijk is. Daar wil ik graag met u over praten.
 - o Vertelt u mij eens wat u elke dag doet.
 - o Wat vindt u belangrijk in uw leven? En wat is het allerbelangrijkst?
 - o Waar maakt u zich zorgen over?
 - o Waar geniet u van? Wat maakt u blij?
 - o Welke wensen heeft u voor de toekomst?
 - o Waar hoopt u op?
- We gaan nu samen hardop denken wat voor u de beste keuze zou kunnen zijn.
 - o Wat zegt uw gevoel?
 - o Wat lijkt u het meest vervelend?
 - o Welke voordelen vindt u het belangrijkst? En welke nadelen? Waarom?

- Wat de keuze ook wordt, ik steun u.
- Zullen we nu een keuze maken of wilt u dat een andere keer doen?
- Heeft u zelf al een keuze gemaakt?
- Wilt u liever dat ik een behandeling voorstel?
- Welke behandeling past het beste bij u? Waarom wilt u die behandeling het liefst?
- Ik denk dat u behandeling X wilt, omdat... Heb ik dat goed begrepen?
- We kunnen het altijd nóg een keer hebben over deze keuze.